

constat ex Matth. XXVIII. porro solis apostolis eorumque legitimis successoribus jus prædicandi tribuit Christus, ergo et baptizandi. 2. Hinc nusquam legitur in Scripturis a laicis administratum esse baptismum. 3. Quare nec s. Gregorius Nazianzenus nec s. Satyrus, licet in evidenti naufragii periculo constituti, existimarunt se potuisse a laicis tingi; 4. Aliter etiam poenitentia peti ab ipsis posset, quæ post lapsum ejusdem est necessitatis ac ipsum baptismum. 5. Constitutiones apostolicæ interdiciunt laicis usum conferendi baptismum. 6. Cyprianus, Firmilianus, Basilius volebant baptizatos ab episcopis hæreticis considerari tanquam a laicis baptizatos; id est, invalide juxta eorum principium (1): 7. S. Hieronymus in dialogo adversus Lucifer. concedit a laico poenitendum esse sacerdotium laici, seu baptismum ab Ariano episcopo, id est, in eorum hypothesi a laico receptum. 8. Quod si concilium Illiberitanum facultatem facit laico baptizandi in necessitatis casu, adjicit tamen: *Dummodo lavacrum suum integrum habeat, nec sit bigamus.* Ergo.

Resp. Ad 1. Dist. Publice et ex officio, C. privatim et necessitate cogente, N. Nam privatim etiam laici alios docere possunt, prout id præstiterunt Aquila et Priscilla, ut legitur in actis apostolicis (Cap. XVIII. 26 et seq.)

Ad 2. Tr. Ex traditione propterea, perinde ac plura alia doctrinæ capita, talis est deponenda facultas. Ceterum non desunt, qui contendunt, Ananiam, a quo baptizatus est Paulus, fuisse simplicem fidelem, necnon fratres illos, a quibus jussu Petri tinctus est Cornelius cum domo sua (2).

Ad 3. Dist. Quia non putarunt se in tali constituto esse periculo ut Satyrus, ut licite possent a laicis petere baptismum, C. quasi putaverint absolute non posse a laicis baptismum administrari, vel *Tr.* (3), vel, *N.*

(1) Epist. s. Basil. CLXXXVIII. ad Amphiloeh. cap. 1.

(2) Perperam Turretinus loco XIX. de Bapt. § 12. evadere tentat, dum respondet pro privatis habendos non esse, qui jussu et auctoritate apostolorum baptismum administrarunt; perperam, inquam, cum Ecclesia in pastoralis officio eadem potestate fruatur, qua apostoli donati sunt tanquam Ecclesiæ pastores: si propterea juxta ipsum valide ac licite deputati ab apostolis baptismum contulerunt, valide ac licite conferunt et omnes, qui in necessitate constituti idem sacramentum conferunt, Ecclesia probante, imo et præcipiente. Quamvis, si rectius loqui malimus, non ab Ecclesia, sed a Christo ipso hanc potestatem in ejusmodi casibus laici acceperunt, Ecclesia solum interpres Christi voluntatis est.

(3) Tillemontius in suis *Mémoires pour servir à l'hist. ecclési.*, tom. ix. pag. 357. et seqq. censet, validitatem baptismi per laicos collati tunc adhuc non satis notam fuisse græcis, ac ne latinis quidem omnibus; hoc vero confirmatum ex factis s. Gregorii Nazianzeni ac Satyri, tum auctoritate s. Basilii loco a nobis superius cit. In hanc pariter sententiam concessit Henschenius in *actis sanct.* mens. maii tom. ii. in annot. ad cap. 2. vitæ s. Gregorii Nazianz. pag. 579. Cf. etiam Chardon, *hist. des sacrements*, tom. i. pag. 552. et seq. qui ostendit, Græcos et Orientales sensim ac sine sensu ab ejusmodi rigore recessisse. Addo porro, non levia vestigia in antiquitate reperiri baptismi a laicis administrati, quique rarus habitus sit. Eisi enim daremus falsam esse historiam, quam Rufinus et ex eo Sozomenus aliique referunt, baptismatis a puerulo Athanasio collati, cum tamen hi historiographi ratum habitum fuisse ab Alexandro episcopo alexandrino perhibeant ejusmodi lavacrum, secuti ipsi sunt in hac historia referenda sententiam

Ad 4. Dist. Si laici eadem potestate a Christo præditi essent circa poenitentiam ac circa baptismum, C. Si hæc instructi non sunt, *N.* In his tota ratio facti est voluntas facientis. Ex sensu porro Ecclesiæ traditionali constat, a laicis administrari posse baptismum urgente necessitate, non autem sacramentum poenitentiae. Accedit, infantibus non aliter prospici posse, quam per baptismum; aliquid propterea intercedit discrimen inter utriusque sacramenti necessitatem.

Ad 5. Interdiciunt constitutiones apostolicæ laicis usum administrationis baptismi solemnem et publici, C. privati in necessitatis casu, *N.* ut patet ex orationis serie, in qua agitur de muniis sacerdotalibus (1).

Ad 6. Dist. Laicis non christianis in ipsorum hypothesi, *Tr.* vel, C. fidelibus, *N.* Rebaptizantes ut hæreticorum, sic etiam a fortiori infidelium baptismum rejiciebant (2).

Ad 7. Dist. Arguendo ab absurdo, ut dicitur, et ad hominem, C. ex propria sententia, *N.* Contendit scilicet s. doctor non esse deponendus ab episcopatu poenitentes, prout volebant Luciferani, eadem ratione, qua non deponuntur a baptismo rite suscepto poenitentes laici (Cf. *Vallarsium in h. l.*)

Ad 8. Dist. Ut liceat, dignioribus præsentibus, C. ut valeat, *N.* Ita passim doctores canoniste obscurum hunc canonem exponunt. Petavius censet reipsa ab his patribus nullum habitum esse baptismum a bigamo collatum (3).

in Oriente receptam de valore hujus sacramenti per laicos collati; id ipsum dicitur de facto, quod refert Joan. Moschus, hebraei nempe arena superflua a laicis baptizati, quod baptismum ea tantum de causa improbatum est, quod non idonea materia fuerit datum, non autem ex defectu ministri, de quo nemo dubitavit, ut legentibus cap. 176. *Prati spiritalis* patebit; miror propterea hæc fugisse diligentiam Tillemontii.

(1) Sic enim legitur Const. apost. lib. m. cap. 10. « Sed nec laicis permitimus quamlibet sacerdotalium functionum usurpare; ut sacrificium vel baptismum, vel impositionem manus, vel benedictionem tum parvam tum magnam. Non enim quisquam assumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo. Nam per impositionem manuum episcopi datur hæc dignitas. Qui autem eam non habet sibi commissam, sed sibi illam rapuit, Ozis supplicium sustinebit. » Eadem fere leguntur lib. viii. cap. 46. necnon lib. ii. cap. 17. Ceterum de necessitate in toto hoc opere nec verbum quidem. Cf. prædicitur adnot. 72. Cotelerii ad cap. 9. lib. iii. constit. apost.

(2) Hunc esse sensum rebaptizantium, non obscure colligitur ex epist. Firmiliani pag. 149. et 150. edit. Maur. Refragatur tamen Petavius loco mox citando disserens de s. Basilio.

(3) In animadv. ad expositionem fidei s. Epiph. pag. 341. Cf. tamen Card. de Aguirre in adnot. in hunc eam, qui integer ita se habet: « Peregre navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem, qui lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus baptizare in necessitate, ita ut si supervixerit, ad episcopum eum perducatur, ut per manus impositionem perfici possit. » Jam vero doctus hic auctor verba illa: *Qui lavacrum suum integrum habet*, exponit de eo, qui gravi aliqua culpa post baptismum non se inquinaverit, neque poenitentiam ullam subierit; prout jam pariter ea exposuerat Albaspinaeus. Ex his autem verbis intelligitur concilium majoris tantum decentiæ causa statuisse, ut conferendo baptismum in necessitatis casu præferatur agamus et culpa vacuus bigamo ac peccatori seu poenitenti. Actio enim baptizandi per se spectat ad officium sacerdotale, nil mirum proinde si patres concilii Illiberitani in ejus ministro quamvis laico requisierint quod ejus fieri potuit, ut propius accederent ad disciplinam sacerdotalem. Quo refertur celebre illud Tertulliani effatum in lib. *De pudicitia*, de quo suo loco fusius agemus, « Uhi ecclesiastici ordinis non est consensus et tingis, et offers

II. Obj. Invalidum, aut saltem illicitum erit censendum baptismum a feminis administratum. Consentiant enim veteres *ἡσυχασταὶ* illegitimum esse; Tertullianus: *Non permittitur, inquit, mulieri in Ecclesia loqui, sed nec docere, nec tingere nec offerre* (Lib. *De virginibus velandis*. c. 9.) mulieres propterea, quæ tingere audebant vocat *peulantes et procaces* (De *Præscript.* cap. 41). S. Epiphanius hæc ipsa de causa reprehendit Marcionitas et Pepezianos (Hæresi XLII. cap. 4. edit. Petav.); Concilium Carthagin. IV. can. C. statuit: *Mulier baptizare non presumat* (Apud *Hard. Acta conc.* tom. I. col. 984). Perperam porro addit a Gratiano et Magistro sentent. *Nisi cogente necessitate* (Gratianus in decreto P. III. de consecr. Dist. IV. cap. *Mulier.* ed. cit. *Magister sent. lib. IV. D. 6*): quæ clausula concilii non est. Ergo.

Resp. Neg. Ant. Ad omnes vero adductas prob. respondeo, eas respicere baptismum solemnem aut publicum, quale nempe hæretici pepeziani, marcionitæ, et collyridiani feminis demandabant, perinde ac cetera munia sacerdotalia, quod profecto nefas est. Hinc Tertullianus: *Ipsæ mulieres hæreticæ, inquebat, quam procaces! Quæ audeant docere, contendere, exorcismos agere, curationes præmittere, forsitan et tingere* (1). Ad concilium autem Carthaginiense spectat quod attinet, ejus mens in citato canone liquet ex ean. præcedente XCIX. *Mulier quamvis docta et sancta, viros in conventu docere non presumat, videlicet ea vox in conventu subaudienda est in ean. seq. *Mulier baptizare non presumat*, nempe ubi adsunt viri* (2).

Addo hæc aliaque ejusmodi argumenta, quæ urget Turretinus, æque, imo magis premere valorem et honestatem baptismi ab hæreticis administrati, quem tamen ipse cum suis ut validum ac legitimum habet. In his siquidem attendendum est ad doctrinam et praxim Ecclesiæ.

III. Obj. Saltem juxta doctrinam patrum, nullum erit baptismum ab infideli collatum. Patres enim refullebant rebaptizantes ex principio, quod hæretici dare potuerint baptismum, quem ipsi acceperant, nec per hæresim amiserant; censebant igitur conferre illum non posse, qui eo careret. Ita Tertullianus, qui ideo evincit laicos in necessitate tingere posse, quia: *Quod ex æquo accipitur, ex æquo dari potest* (De *baptismo* cap. 17); sic Hieronymus eidem principio innixus scribebat: *Ut enim accepit quis, ita et dare potest* (In *Dial. adver. luciferianos*. n. 9); qui propterea luciferianum alloquens: *Novam, inquit, rem asseris, ut christianus quisquam factus sit ab eo, qui non fuit christianus* (Ibid. n. 12). Quare in capitularibus ab Angeliso et Benedicto levita collectis lib.

et sacerdos es tibi solus... *Bigamus offers, digamus tingis?* » Exploratum igitur est, in objecto canone non agi de baptismi valore a poenitente, aut bigamo collati.

(1) De *præscript.* loc. cit. Cf. de baptismum a muliere collato eruditum Cotelerium in lib. iii. const. apostolicæ nota 72. ad cap. 9. et n. 73. ad cap. 10.

(2) Hæc interpretatio est s. Thomæ 3. P. q. 67. a. 4. ad 1. ac alteri præferenda videtur data a Gratiano et Petro Lombardo; quamvis et istorum expositionem ex sese veram exhibeat, imo et priorem supponat.

VIII. *Præcipitur, ut qui a paganis baptizati sunt, de-novo a sacerdotibus in nomine Ss. Trinitatis baptizentur* (Cap. 401); ibid. lib. VI. *Si quis presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur et ordinetur iterum, et omnes quos prius baptizavit* (Cap. 94). Ergo.

Res. Tr. vel Neg. A. Exploratum enim est, nondum ætate illa excitatam fuisse quæstionem de valore baptismi dati ab infideli, hinc nullum documentum afferri potest ex patribus antiquioribus, quod directe aut faveat, aut adversetur ejusmodi baptismi valori. Dixi *directe*: Siquidem veritas hæc, ut innuimus, velut in germine continebatur in doctrina de valore baptismi ab hæreticis collati, qui ideo valet juxta patrum doctrinam, quia hujus sacramenti minister in nomine et auctoritate Christi agit. Hæc enim præter traditionem est ratio potissima ab ipsis adducta, ac præsertim a s. Augustino, prout superius vidimus, ut conficeretur validum esse hæreticorum lavacrum. Hæc autem ratio æque militat pro valore baptismi dati ab infideli, quia, spectata summa hujus sacramenti necessitate, Christus voluit, ut ministri qualitas seu conditio ejus valori minime obsisteret, quod progressu temporis Ecclesia voluntatis ejus interpres declaravit. Rationes reliquæ subsidiariæ potius sunt quam decretoriæ. Accedit, nondum tunc temporis satis eliquata controversia de valore baptismi collati ab hæreticis, nihil mirum esse, si nonnulli inter patres visi sunt vel abjicere, vel saltem dubitare de baptismate a pagano administrato. Atque exinde patet responsio ad singula quæ objecta sunt.

Ceterum s. Hieronymus in testimonio, quod ex n. 12. Dialogi adversus luciferianos prolatum est, loquitur de eo qui orthodoxus ab hæretico factus perhibetur, non autem de eo qui simpliciter christianus effectus sit, seu baptizatus, ut constat ex tota orationis serie, in qua sermo est de homine ab arianis tincto.

Capitularia ab Angeliso et Benedicto collecta, juxta Natalem Alexandrum loquuntur in cit. locis de baptismo, in quo neque servata fuerit forma, neque Ecclesiæ ritus. Hæc sane videtur unica ratio conciliandi capitularia illa inter se. Nam ibid., lib. V, cap VI legitur: *Si quis baptizatus est a presbytero non baptizato, et sancta Trinitas in ipso baptismo invocata fuit, baptizatus est* (1).

CAPUT IV. DE BAPTISMI SUBJECTO.

Ex lutherano systemate de justificatione per solam fidem obtinenda, intulit Storechius anabaptistarum parens, rebaptizandos esse eos omnes, qui in infantia fuerant abluti, utpote fidei actualis incapaces (2). Servetus pariter inficiatus est, infantes tingi

(1) Cf. Nat. Alexand. *Theol. dogm. et moral.* lib. ii. cap. 3. prop. 3. ubi eadem ratione exponit ceteros canones, qui huic doctrinæ adversari videntur.

(2) Anabaptistæ ex lutherano systemate progeniti sunt. Etenim si juxta lutheranos sacramenta non sunt nisi instrumenta, quibus apprehenditur fides seu fiducia per quam

posse. Sociniani pædobaptismum profane irrident. *Infantes*, inquit Smalcus, recens natos discipulos Christi fieri, tam est credibile quam psittacos et reliquas aves (1). Arminiani socinianos, sicut in pluribus aliis articulis, sic et in isto sectantur, ut constat ex Episcopo, Curcellæo atque Limborchio (2).

Erasmus contendit interrogandos esse pueros, cum ad annum discretionis pervenerint Ratum ne habeant quod susceptores illorum nomine polliciti sunt in baptismo: si respondeant, se ratum habere, tunc publice renovetur ea professio: quod si negent, omnibus mediis frustra adhibitis, concludit: *Expediet illos non cogi, sed suo relinqui animo, donec resipiscant; nec ad aliam interim vocari penam, nisi ut ab eucharistia sumenda, reliquisque sacramentis arceantur* (3). Hoc paradoxum adoptavit Lutherus, et protestantes omnes in praxim deduxerunt, eamque ceremoniam vocant confirmationem (4). Sunt præterea qui addunt, permittendum saltem esse pueris cum adoleverint fidei examen, ne ex enthusiasmo, ut aiunt, seu fanaticismo, credere censendi sint.

Utrumque errorem convellere in primis satageamus, atque ex principiis catholicis rite constitutis, veluti totidem corollaria, veritates ceteras quæ huc referuntur, quasque sanxit Tridentina synodus, adversus novatores deducemus.

PROPOSITIO I. — Præstat parvulos baptizare, licet actum credendi non habeant.

Est de fide. Eam enim definiit Tridentinum sess.

homines justificantur, applicando sibi Christi justitiam, evidens est, infantibus, qui utpote rationis usu destituti incapaces sunt hujusmodi apprehensionis, frustra administrari sacramentum baptismi, aut quodvis aliud sacramentum. Hoc corollarium juxta rigorosas dialecticæ regulas deduxerunt Nicolaus Storehius, Marcus Thomas, Marcus Stubner, Thomas Muncer, Martinus Cellarius, qui fuerunt primi Anabaptistarum parentes. Hi porro ex principio lutherano de justificatione in consecutiones delapsi sunt plane contrarias doctrinæ priorum protestantium, indeque odium exarsit inter utramque sectam, quæ sese usque ad interfectionem invicem confoderunt. Cf. Moehler *Symbolique* liv. II. ch. I. *Idée mère de cette secte* (scilicet anabaptistarum).

(1) Contra Franzium lib. v. *Theolog. Christi* cap. 68. pag. 521.

(2) Omnem scilicet pædobaptismi necessitatem excludunt. Cf. Limborchii. *Theolog. Christi* lib. v. cap. 68. § 13. ed. Amstelodam. 1730.

(3) In præfat. conscripta an. 1552. in Evangelium Matthei paraphras. opp. edit. Lugduni Batav. 1706. tom. VII.

(4) Ita passim protestantes ac pseudo-reformati. Supervacaneum est in re adeo nota adducere peculiare testes ad hoc probandum. Satis propterea sit ex recentioribus nonnulla afferre, quibus constet, novatores hac in parte a majorum suorum institutis minime recessisse. Sic igitur scribit Wegscheider in suis *Institutionibus theologiæ christianæ dogmaticæ* § 172. «Addi huic infantium baptismo tanquam initiationis ritui iteratione non egenti, suo tempore confirmationem, quam dicunt, summa cum gravitate et severitate administrandam, per quam utile est, imo necessarium, primum ut homo adolescens perfecta religionis christianæ cognitione instructus semetipsum exploret atque decernat, utrum christianorum societati, cui baptismate adscriptus est, datus sit nomen daturus, an ad aliam quandam accessurus; deinde ut solemniter suscipiat et jura et officia, quæ cum illa professione conjuncta sunt.» Sic etiam rem hanc exponunt Stephanus Winke *Zur Vervollkommenung der confirmationen*, seu *Nutus ad perfectionem instructionem confirmationum*. Erl. 1810. H. W. Rodeker. *Ueb. confirmationem, etc. De confirmatione, et confirmationum instructione, specimen historico-practicum* Gott. 1825. Bretschneider *dogmat.* 5 Tract. Lips. 1828. tom. II. pag. 667. et seqq.

VII. can. XII. de bapt.: *Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo, anath. sit.* Et can. XIII. *Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto baptismo inter fideles computandos non esse, ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præstare onitii eorum baptismum, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ, anath. sit.*

Licet in Scripturis expressum non habeatur de baptismate parvulorum testimonium, hæc tamen veritas ex ipsis colligitur atque aperte insinuat (1). Ac primo, colligitur ex iis quæ Christus affirmavit, Joan., III, 5: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu s. non potest introire in regnum Dei.*

Hæc autem cum generalia sint, etiam infantes complectuntur, qui quoniam per unius delictum venerunt in condemnationem per carnalem generationem, sic et ipsi per unius justitiam venire debent in justificationem vitæ per spiritualem regenerationem, qua sola infantes fiunt membra Christi. Alioquin dimidia fere humani generis pars, quæ tenera illa ætate perire consuevit, extorris esset a beneficio redemptoris Christi. Secundo insinuat in omnibus iis locis quæ præhibent apostolos baptizasse integras domus, cujusmodi fuerunt Lydiæ purpurariæ (Act., XVI, 45), Stephanæ (I Cor., I, 16), et satellitis carcerem custodientis (Act., XVI, 33) in quibus verisimile est infantes aliquot fuisse.

Verum quod nonnisi implicite Scripturæ habent, expresse exhibet traditio et perpetua Ecclesiæ praxis ab apostolis deducta. Hujus testis est s. Augustinus, qui loquens de parvulorum baptismate: *Hoc, inquit, Ecclesia semper habuit, semper tenuit; hoc a majorum fide percepit: hoc usque in finem perseveranter custodit.* (2) Præcessit Augustinum Origenes, qui in Epist. ad Rom. scribit: *Ecclesia ab apostolis traditionem suscepit, etiam parvulis baptismum dare* (3); præcessit s.

(1) Hic silentio prætermitti nequit novatorum agendi ratio, qui incusant catholicos inconstantiam ex eo quod provocant ad sacras litteras dum vindicant pædobaptismum ab anabaptistarum incuribus, dum vero nituntur adstruere Scripturarum imperfectionem (id est insufficientiam) a dogmata omnia vindicanda adversus protestantes, qui hæc ipsa dogmata tuerentur, adstruunt pædobaptismum ex sola traditione constare. Ita Vossius *Disput. XIII. de bapt. thesi I.* qui hæc de causa Bellarmino succenset. Ast perperam; siquidem Bellarminus lib. I. de Bapt. cap. 8. docet optimo jure ex principiis catholicis adstrui hanc veritatem Scripturarum auctoritate adversus anabaptistas, nullo autem modo id præstare posse lutheranos et calvinistas ex ipsorum theoria circa justificationem. Hinc § 11. hæc scribit Bellarm. «Secunda classis argumentorum continet testimonia Ecclesiæ, quæ tanquam traditionem apostolorum id semper et docuit et servavit. Utitur hoc argumento etiam Philippus in locis, tit. de baptismo parvulorum, idque tanquam firmissimum in prima acie posuit; sed merito ridetur ab anabaptistis... Nostrum igitur est hoc argumentum, non adversariorum.» Profecto omnia argumenta, quæ ex Scripturis ad asserendum pædobaptismum profert Vossius, veluti inepta rejiciuntur a Limborchio *Theol. Christiana* cap. 68. § 8. et seqq.

(2) Serm. CLXXVI. de Verb. Apost. n. 2.
(3) Lib. v. in cap. VI. Ep. ad Rom. Quamvis porro hi Commentarii interpolati sint, nec nobis de iis supersit nisi versio Ruffini, nulla tamen suspicandi est ratio de veritate

Irenæus Polycarpi discipulus, qui fuit Joannis apostoli auditor, dicens: *Christus Omnes venit per semetipsum salvare: omnes, inquam, qui per eum renascuntur in Deum, infantes, et parvulos, et pueros, et juvenes et seniores* (1). Testis præterea est s. Cyprianus, qui insuper totius carthaginiensis synodi a se collectæ nomine rejecit opinionem Fidi episcopi, existimantis nonnisi octavo die a nativitate conferendum esse parvulis baptismum, exemplo ducto a circumcissione, cujus verba alias attulimus (2).

Hoc adeo exploratum erat, ut neque pelagianj id inficiarentur, ac inde patres eos propterea perstringerent ad admittendum peccati originalis transfusionem (3). Ergo.

DIFFICULTATES I. *Obj.* 1. Pædobaptismum nuspam Scriptura præcipit; 2. Imo excludit, dum perhibet Christum sive præcipientem conjunctionem instructionis cum baptismo: *Docete, baptizantes* ut Matth. ult. sive requirentem fidem a baptizandis, ut Marc. ult.: *Qui crediderit et baptizatus fuerit; dum inducit apostolos exposcentes poenitentiam, ut Act. II, 38: Poenitentiam agite, et baptizetur unusquisque vestrum.* Porro infantes nec instructionis, nec fidei, neque poenitentiae capaces sunt. 3. Nec officit generale Christi effatum Joan. III, *Nisi quis, etc.* prout nec aliud obstat, quod protulit Joan. VI. *Nisi manducaveritis, etc.*, quia infantes mandati incapaces sunt; hinc 4. obsolevit antiquissimus parvulos communicandi ritus, quidni et alius eos baptizandi? 5. Profecto fides omnibus necessaria est ad salutem, dicente Paulo Hebr. XI, 6. *Sine fide impossibile est placere Deo*, qui propterea constanter docet homines justificari per fidem. Hæc tamen conditio a parvulis poni nequit; sed nec altera ab ipsis præstari potest, de qua loquitur Petrus, Ep. I, cap. III, 21, dicens: *Salvos facit baptismum, non carnis depositio sordium, sed conscientia bona interrogatio in Deum.* 6. Quare Christus doctrinam suam exemplo confirmavit, qui noluit baptizari, nisi cum esset triginta annorum; 7. Quem morem secuti sunt viri plures pietate insignes, prout 8. debita rebus divinis reverentia exigit, ut harum nemo particeps fiat nisi qui sanctitatem earum perceperit 9, eo magis, quod injustum videtur, infantibus nescientibus imponere Christi jugum. Ergo.

verborum quæ adduximus, cum nullo modo pelagianismo faveant, quin potius eidem plane adversentur.

(1) Lib. II. Cont. Hæres. cap. 22. n. 4. al. Cap. 59.

(2) Ep. LIX. Ut luculentius pateat, quantum recesserint novatores a veterum sanctorum doctrina circa baptismi vim ac necessitatem, non abs re erit hic integra verba s. Cypriani subjicere: «Quantum, inquit, ad causam infantium pertinet, quos dixisti intra secundum vel tertium diem suo nati sint constitutos baptizari non oportere, et considerandam esse legem circumcissionis antiquæ ut intra octavum diem eum qui natus est baptizandum et sanctificandum non putares, longe aliud in concilio nostro omnibus visum est. In hoc enim, quod tu putabas esse faciendum, nemo consensus, sed universi potius judicavimus, nulli homini nato misericordiam Dei et gratiam denegandam. Nam cum Dominus in Evangelio suo dicat, *Filius hominis non venit animas hominum perdere, sed salvare*, quantum in nobis est, si fieri potest, nulla anima perdenda est.» Edit. Maur. pag. 98.

(3) Cf. Nat. Alexand. *Dissertat. XIII.* in sect. 11. et 12. *De baptismo infantium, contra petrosianos, in waldensibus, albigenensibus, et anabaptistis reditibus.*

Resp. I. Hæc aliæque ejusmodi ex constanti ac perpetua Ecclesiæ praxi, quæ ab apostolis originem habet, penitus convelli. Absurdum autem est affirmare eos, qui XV sæculis ab apostolis distabant, melius sensum et mentem Christi assecutos esse in citatis oraculis, quam societas illa intellexerit a Christo ipso instituta, quæ ejus doctrinam statim in praxim deduxit.

Resp. II. Ad 1. Dist. Expresse, Tr. vel C. implicite, N. Ut ex dictis patet. In subsidium propterea traditionem advocavimus. Videant protestantes rejecta traditione, quomodo ab his anabaptistarum argumentis se extricent (1).

Ad 2. neg. Ad tres autem adductas probationes petitas ex instructione, fide et poenitentia, D. et hæc afficiunt adultos, C. infantes, N. Quod ex substrata materia liquet.

Ad 3. Dist. Et ejusmodi Christi effatum præ se fert conditionem necessariam ad ingressum regni cælorum, C., mandatum, *subd.* Quoad adultos, C., quoad infantes, N. Nec enim ob violatum Christi mandatum de suscipiendo baptismo infantes non abluti arceantur a Dei regno, sed ob originale noxam, qua sunt contaminati. Negamus porro paritatem in eo, quod adversarii obtrudunt ex eucharistia, diversam siquidem utriusque sacramenti necessitatem Ecclesia semper agnovit (2).

Ad 4. Dist. Ob assignatam disparem utriusque sacramenti necessitatem, C., secus, N. Quod idoneo loco ostendemus.

Ad 5. Dist. Fides est necessaria in adultis, C., in infantibus, N. Superius vidimus quod ex s. Augustino, infantibus *Credere est baptizari, non credere, est non baptizari* (3); et sic responderet ad singula objecta Scripturarum testimonia. Hinc præterea totum labeat protestantium systema de sola fide justificante. Ridendum se prodit Calvinus, qui, ut se liberaret ab hæc molesta anabaptistarum difficultate, reposuit infantes in actu baptismi irradiari *exigua quadam scintilla fidei* (4) Lutherani ut se pariter ab eadem difficultate

(1) Profecto protestantes, constituto semel principio de Scriptura tanquam unica et adequata credendorum regula, omnem sibi viam occluserunt ad solvendas anabaptistarum difficultates. Etsi enim maxime conati sint ex sacris Litteris argumenta promere, quibus ostenderent validum esse infantium baptismum; anabaptistæ tamen ea penitus evertunt, ac longe validiora ex iisdem Scripturis argumenta urgent adversus protestantes, qui statuerunt sacramenta non esse, nisi pignora ac signa ad apte justitiæ per fidem seu fiduciam in divinas promissiones, cujus tamen fidei infantes incapaces sunt. Divinæ prorsus providentiæ consilio factum esse arbitror, ut vix quinquennio elapso a protestantismi ortu insurrexerint anabaptistæ, qui iisdem protestantium principiis innixi, istorum hypothesim absurdam esse ostenderunt. Hoc ipsum paulo post magis enituit ex controversiis socinianorum et remonstrantium. Ita Deus cæcos hos duces confudit!

(2) Et hic, seposito Ecclesiæ sensu ac magisterio, impossibile est protestantibus ostendere adversus anabaptistas disparem utriusque sacramenti, baptismi scilicet, et eucharistiæ necessitatem, cum Scripturæ vix non eadem ratione de utroque sacramento disserant, et praxis sex fere prioribus sæculis obtinuerit, utrumque sacramentum infantibus administrandi, ut suo loco dicemus.

(3) Lib. I. *De Peccatorum meritis et remis.* cap. 27. n. 40.

(4) *Instit.* lib. IV. cap. 16. § 19. cujus verba hæc sunt

extricent, teste Wegscheidero: Fidem, realem, actua-

Ad 6. Dist. Si Christo baptisma fuisset necessarium

Ad 7. Dist. Distulerunt baptisma ob peculiare cau-

Ad 8. Dist. Ex parte adultorum, C., infantium, N.

« Quos pleno lucis suae fulgore illustraturus est Dominus,

(1) Op. cit. § 170. Sed plura in hanc rem cf. apud Bel-

(2) Orat. XL. in sanctum baptisma n. 28. et seqq.

(3) Cf. Bened. XIV. De synodo Diac. lib. XII. cap.

(4) Cf. edit. Maur. in adnot. ad n. 52. libri I. s. Am-

(5) Cf. Dissertat. P. Jo. Haiden S. J. De instituto Ec-

Ad 9. Dist. Si ageretur de eo, quod unicuique jure

II Obj. 1. Ejusmodi praxis tingendi infantes ab-

confirmationis et eucharistiae; quae reperitur in Thesaur

(1) Adnot. in lib. I. de Civit. cap. 57. ubi ait: « Olim

(2) In adnot. ad cap. 19. 15. s. Matthaei, ubi profusam

(3) Epist. ad Justum Pacium sub nomine Simplicii Ve-

(4) In Thesaur. Ecclesiastico tom. n. ad vocem Σιναις

(5) Ita ex versione Gentiani Herveti apud Labb. Collet.

Græcus enim textus in iis, quæ ad rem nostram faci-

(6) Orat. cit. n. 27. ubi scribit: « De reliquis (infan-

dere per fidem parentum, susceptorum, Ecclesiae,

Resp. ad 1. Neg. A. ad 1 prob. Dist. Id observant

(1) Apud s. August. Epist. XLVIII. n. 7.

(2) Sane Coelestius ipse in libello, quem Romæ edidit

(3) Cf. Jo. Gerard. Vossium Disput. XIV. de baptismo,

(4) Item erroris expostulatur Grotius, qui pariter loc. cit.

(5) Græci I. quitur Origenes, loquitur vetus auctor

auctores decepit multorum abusus, V. præsertim sæ-

Ad 2. Dist. Ut suadeat genitricis fidem et baptisma

Ad 3. Dist. Ex singulari istorum patrum sententia

Ad 4. Neg. Hieronymus enim illic loquitur de soli-

Ad 5. Dist. Infantes credere per fidem parentum,

(1) Circa sensum hujus canonis interpretes divisi sunt.

(2) Cf. cit. Thesi XIV. Verba autem Vincentii Lirin.

« An eos quoque (infantes) baptizabimus? Ita prosum, si

non per actualem parentum, sponsorum aut Ecclesiae fidem, sed per sacramentum fidei salvantur, quod est baptisma, et per habitum fidei in collatione baptismi illis divinitus infusum. Hoc autem formaliter, ut aiunt, et habitualiter fideles efficiuntur (1). Quo igitur abeunt tot Bonifacii nugæ, quas tanti faciunt anabaptistæ?

PROPOSITIO II.—Parvuli baptizati, cum adoleverint, interrogandi non sunt an ratum habere velint, quod patrum eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt: et ubi se nolle responderint, non sunt suo arbitrio relinquendi.

De fide est, utpote a Tridentino sancita Can. XIV. de Bapt. Si quis dixerit huiusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint interrogandos esse, etc.

Duo, ut patet, complectitur propositio fidem et mores, utrumque enim sponsos ex nomine infantium in collatione baptismi polliciti sunt; tenentur itaque infantes, cum adoleverint, utrumque præstare, quin interrogari debeant, an ratum, quod eorum nomine promissum est, habere velint.

Priusquam utramque propositionis partem vindicemus, status quæstionis aperiendus est. Hæc enim quæstio satis celebris effecta est, postquam ex protestantium principibus Rousseavius et Freretus illam primum promoverunt circa adultos; anonymus autem quidam circa finem sæculi elapsi, sub ementito genevensis philosophi nomine, applicavit ad infantes.

Essentia siquidem protestantismi consistit in triplici libertate, *examinis videlicet, fidei et cultus*, quibus et quarta adjici debet libertas, nempe morum seu conscientie; basis enim christianæ moralis est fides. Contra vero, essentia catholicismi consistit, ut ita loquar, in auctoritate Ecclesie infallibilis proponentis veritates a Deo revelatas, ideoque in *unitate fidei, cultus et hierarchiæ*, ac proinde et morum.

Exinde factum est, ut frequens apud protestantes ac passim recepta sit calumnia, temerariam et cæcam esse in catholica Ecclesia rudium christianorum fidem. Rousseavius et Freretus dum eadem tela tractant, paulo vividius in nos pugnant, seu revocant manichæorum placita, quæ s. Augustinus jamdiu disjecerat, præsertim in libro de utilitate credendi (2).

Ex hac generali controversia profluxit altera partialis, eorum nempe, qui contendunt catholicis pueris cum rationis beneficio frui cœperint, dubitationem esse permittendam de religionis ecclesieque suæ veritate, quousque, re bene perspecta, cui parti hærendum

(1) Susceptores seu fidei iussos onus in se suscipiant, infantem, cum adoleverit, rite pieque instituendi in Christi doctrina, informandique ejus mores ad vitam ducendam professionem christianam dignam, ut patet ex Tertulliano lib. et loco cit. Cf. Marten. de *antiquis Eccl. ritib.* lib. 1. cap. 1. art. 16. § 10. et seqq. et Joseph. Vicecomitem de *antiquis bapt. ritib.* lib. 1. cap. 50. et seqq. qui pluribus hoc argumentum persequitur.

(2) Horum incredulorum argumenta profert et expendit Spedalieri in op. *analisi dell' esame critico del Sig. Nic. Freret* cap. 12. art. 1.

sit, prudenter deliberent. Quam opinionem circa medium, ut innuimus, sæculi elapsi propugnavit anonymus, datis ad Anysii Podii episcopum litteris. Ille enim episcopus in opere, quod adversus incredulos ediderat, de rationis usu et jure agens in religionis negotio, affirmaverat fateri nos quidem, ratione non comprehendere quid credendum sit, mysteria scilicet, quæ rationis aciem excedunt, tamen in examen revocare quare credendum sit, nec actum fidei posse Deo acceptum esse, nisi ex prudenti motivo credibilitatis processerit (1). Sic ille, ut Rousseavius et Freretus responderet objicientibus, a catholicis omnem rationis usum interdicti in religionis negotio.

Verum Anonymus ille subsumpsit, Catholicos verbis rationis usum extollere, factis et praxi negare. Etenim, si non potest Deo gratus et acceptus esse fidei actus, quem non præcesserit examen motivorum credibilitatis; ergo, inferebat, parvulis baptizatis, cum adoleverint, danda est facultas ejusmodi examinis instituendi, ut sciant quare credant, alioquin cæco more, ex *fanatismo* ac *enthusiasmo* credent, et solum quia ita fuerunt instituti. Ne igitur hoc admittatur, debent illis exponi omnia motiva, quod dum fit, debent ipsi omnem assensum cohibere ac suspendere donec omnibus rite perpensis ac de omnibus persuasi, eliciant fidei actum. Tum poterit dici rationale obsequium fidei. Ast praxis Ecclesie romanæ adeo distat ab hoc examine, ut vetet interrogare pueros cum ad annos discretionis pervenerint, an ratum habere velint, quod patrum eorum nomine polliciti sunt, et cogit eos ad credendum sive persuasi sint, sive non (2).

Nostrum igitur est, vindicare Ecclesie catholice praxim ostendendo, hos pueros non sine motivo credere, ac propterea ipsis permittendum non esse examen dubitativum articulorum fidei. Dixi *dubitativum*, duplex siquidem examen distinguitur, alterum quod vocant *dubitativum*, cum nempe mens anceps et suspensa hæret circa veritatem alicujus articuli; alterum, quod appellant *confirmativum*, cum scilicet ali-

(1) Hæc autem intelligi debent de iis, qui ex infidelitate aut incredulitate ad veram fidem pervenire cupiunt. His enim permitti potest, imo quandoque necessarium est, saltem de via ordinaria, examen extrinsecum, ut vocant, motivorum credibilitatis. Nam quoad eos, qui in errore versantur, dubium est veluti primus gradus, ut alias innuimus, ad veritatem; hoc porro dubium ipsi excutere debent per examen motivorum credibilitatis, quibus fulcitur vera religio, atque in hoc examine instituendo partes suas exerit humana ratio. Hinc apposite s. Thomas 2. 2. q. 1. a. 4. ad 2. «Ea, quæ subsunt fidei, inquit, dupliciter considerari possunt: uno modo in speciali, et sic non possunt esse simul visa et credita. Alio modo in generali, scilicet sub communi ratione credibilis, et sic sunt visa ab eo, qui credit. Non enim crederet, nisi videret ea esse credenda, vel propter evidentiam signorum, vel propter aliquid huiusmodi.» Sæpe tamen, ut dicemus, neque hoc examine opus est.

(2) Cf. Op. cui titulus: *controverse pacifique sur l'autorité de l'Eglise*, ou lettres de M. D. C. à l'Évêque du P. avec les réponses de ce prélat. pag. 12. suiv. et pag. 27. Cf. etiam *Dictionnaire historique*. Art. *Le Franc de Pontignam* (Jean-Georges). De hac controversia ab anonymo philosopho genevensi excitata sec. elapso fuse agit ad rem suam Gerbet in op. *Des doctrines philosophiques sur la certitude*. Paris, 1826. Cap. 8. pag. 175. et seqq. Adversus quem Cf. P. J. L. Rozaven S. J. in op. *Examen d'un ouvrage intitulé des doctrines philosophiques sur la certitude*. Avignon, 1851. Chap. 7. pag. 341. et seqq.

quid pro certo habetur, sed ignorantur peculiaria motiva seu rationes intrinsecæ, quibus tales veritates innantur, nec prodit ejusmodi ignorantia nisi negationem scientiæ. Prius examen cum fide consistere nequit, posterius bene coheret (1).

His positis, præmittendum adhuc est, infantes, cum baptizantur, consequi habitum fidei, qui consistit in illa dispositione, quam gratia baptismatis ipsis confert, ut facile erumpant in fidei actum, cum illis proponuntur objecta fidei credenda (2). Hinc, si nihil obstat, vix ipsis ab Ecclesie fidei articuli proponuntur cum suo motivo formali, auctoritate scilicet Dei revelantis, statim acquiescunt, et actum fidei eliciunt, præventi, ut supponitur et adjuvi auxiliis gratiæ ad id necessariis. Nunc vero parvi laboris est enuntiatam propositionem directe construere et vindicare, quod ut obtineamus, sic progredimur: illud examen permitti non debet huiusmodi parvulis, quod 1. destruit dispositionem ab iis in baptismo adeptam; 2. quod est fidei totius eversivum; 3. quod non potest esse illorum ætati accommodatum; 4. quod denique suppletur per Ecclesie auctoritatem. Atqui tale est examen, quod juxta protestantes permitti deberet infantibus baptizatis, cum rationis usum attigerint. Ergo.

I. Sane examen dubitativum et suspensivum destruit dispositionem in baptismo adeptam. Per baptismum enim, ut diximus, infunditur seu tribuitur habitus fidei, dispositio scilicet proxima ad eliciendos suo tempore fidei actus. Porro hæc dispositio destruitur per examen dubitativum. Nam per hoc revocatur in dubium ea, quibus per fidem firmiter adherere intellectus et voluntas debent. Dubium enim et firma adhesio mutuo se destrunt atque collidunt, quemadmodum una simul consistere nequit sanitas cum adversa valetudine.

II. Est fidei totius eversivum. Illud enim fidei eversivum est, ex quo nullus alius percipitur fructus quam fidei eversio, tale autem est ejusmodi examen. Etenim per ipsum deberent omnes et singuli articuli perpendi, opus esset inquiri ipsorum fundamenta, expendi illos Scripturarum textus quibus inniti dicuntur, conferri ad invicem, ipsorum germanum sensum attingi, et quidem spiritu uniuscujusque privato ac prout unusquisque affectus est; hæc porro via universum labefactat fidei systema. Non alia ratione,

(1) Ex his intelligimus prudenti omnino consilio non ita pridem ab Archiepiscopo Coloniensi adversus gliscentes novitates hanc thesim inter ceteras, subscribendam clero suo propositam esse, quæ n. 1. est: «Credo et confiteor damnabilem esse errorem, si quis *dubium positivum* tantam basim omnis theologicæ inquisitionis facere tentet, quoniam hæc via tenebrosa et ad errorem omnigenum ducens declinat a regio tramite, quem universa traditio et ss. patres in exponendis et vindicandis fidei veritatibus straverunt.» Quid porro sentiendum de harum novitatum auctore, qui dicitur viginti annos insumpsisse ad certo sibi persuadendam existentiam Dei? Cf. quæ scripsimus de Hermessio in Tract. de Vera rel. P. 2. n. 64. n. (1).

(2) Cf. S. Th. 2. 2. q. 6. a. 1. A. Suarezio in Tract. de fide Disp. VII. Sect. 1. n. 5. Definuitur: «Habitus inclinans et dans supernaturaliter facultatem eliciendi assensum, propter auctoritatem primæ veritatis revelantis.» Alii aliis verbis id ipsum significant.

nec alia de causa hæreses ortæ ac multiplicatæ sunt (1). Hoc veluti principium est, quod corrodit ac dissolvit, ut ita loquar, unam post aliam veritates, donec tandem omnes consumptæ fuerint; ut patet ex facto ipso protestantismi, penes quem tanta exorta est opinionum discrepantia, ut plerique illorum, qui sibi coherentes fuerunt, in desperationem acti omnem abjecerint fidem, et in deismum ac rationalismum declinaverint, ut suo loco ostendimus (2).

III. Non potest esse illorum ætati accommodatum. Illud enim puerili ætati accommodatum esse nequit, quod talem cognitionum exigit apparatus, cui vix pauci vel inter ipsos doctos homines pares sunt. Si quidem ad ejusmodi examen rite instituendum requiritur apparatus scientiarum naturalium, linguarum, exegeseos, hermeneuticæ, criticæ, historiæ, etc., requiritur profunda ac diuturna meditatio, comparatio, etc. quibus profecto puer, seu adolescens X. XV. aut XX. etiam annorum impar omnino est. In hypothesi propterea, quam impugnamus, semper suspendere puer et adolescens actum fidei deberet usque ad an. XL. aut L. Quod si neque ea ætate posset se determinare, contingeret sæpius debere illum prius ex hac vita migrare, quam actum fidei elicere.

IV. Velint itaque nolint adversarii huc demum delabendum est, ut sola Ecclesie proponentis auctoritate innixi parvuli debeant, cum ad rationis usum pervenerint, actum fidei elicere absque ejusmodi examine. Talis enim est Ecclesie auctoritas, ut sola possit intrinsecis motivis quorum vim pueri perpendere non valent, supplere; hæc autem Ecclesie proponentis auctoritas vocatur motivum extrinsecum, seu infallibilis fidei regula proxima (3). Quævis alia via excogetur aut absurda est, aut ad incredulitatem ducit, ut ex dictis constat.

Reliquum est, ut evincamus, non esse pueros interrogandos quoad promissiones eorum nomine factas per sponsos, an scilicet eas ratas habere velint. Quod sic ostendimus. Nec potest nec debet admitti interrogatio, qua in dubium revocatur obligatio illa, quæ ex jure divino et naturali exurgit; talis porro est interrogatio de qua agitur.

Sane in primis, ejusmodi interrogatione in dubium revocari contractam obligationem, patet ex eo, quod interrogatio, an quis velit hoc vel illud efficere aut præstare, supponat libertatem in eo, qui sic interrogatur; supponat solutionem a quovis vinculo. Si

(1) De origine priorum hæreticorum disserens Hegesippus apud Eusebium lib. iv. H. Ec. cap. 22. inde eam repetit, quod propria placita, seu proprias opiniones invexerint contra publicum Ecclesie magisterium. Sic enim enumeratis septem hæresibus menandrianorum, marcionistarum etc. pergit hic antiquissimus auctor: Qui seorsim singuli *proprias opiniones* induxerunt. Ex his orti sunt pseudo-Christi, pseudo-prophete, pseudo-apostoli, qui adulterinam invehentes doctrinam adversus Deum et adversus Christum ejus, unitatem Ecclesie disciderunt. Έκατος ἕνας καὶ ἕτερος ὡς δόξαν παραστήσαντες ἀπὸ τοῦτον φησὶ ἕκαστος φουδοποιήσαντες· φουδοποιοῦντες· οἱ τινες ἠρίσαν τὴν ἰσῶον τῆς ἐκκλησίας φθορῆμαίος λόγος κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

(2) In tract. de Vera religione P. 2. n. 177. et seqq. et n. 122. et seqq.

(3) Cf. Suarez Tract. cit. Sect. 2. et seqq.